

Republika e Kosovës
Republika Kosovo-Republic of Kosovo
Kuvendi - Skupština - Assembly

Zakon br. 03/L- 024

O PROCENI UTICAJA NA ŽIVOTNU ŽIVOTNU SREDINU

Skupština Republike Kosovo,

Na osnovu člana 65 (1) Ustava Republike Kosovo;

Usvaja:

ZAKON O PROCENI UTICAJA NA ŽIVOTNU ŽIVOTNU SREDINU

POGLAVLJE I
OPSTE ODREDBE

Član 1.
Cilj

1.1 Cilj ovoga zakona je da sprečava ili smanjuje negativni uticaj na životnu životnu sredinu od predloženih projekata od strane aplikanta.

1.2. Ovaj zakon određuje procedure za identifikaciju, vrednovanje, izveštavanje i upravljanje uticajem na životnu životnu sredinu od predloženog projekta, u cilju da kada odlučuju iz Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja (dalje: Ministarstvo) za izdavanje ekološke saglasnosti da se obezbede sve relevantne informacije za životnu životnu sredinu.

Član 2.
Definicije

Izrazi upotrebljeni u ovom zakonu imaju sledeće značenje:

“**Projekat**“ podrazumeva izvođenje građevinskih radova, instalaciju, promene tehnologije, proširenje kapaciteta, rekonstrukciju, odstranivanje i demontiranje objekata, saniranje i druge aktivnosti u prirodi obuhvativši i vađenje mineralnih sirovina.

“**Aplikant**“ je fizičko ili pravno lice, meštаниn ili strana osoba, koja je nosilac zahteva za dobijanje saglasnosti sredine za realizovanje projekta.

„**Saglasnost za korišćenje životne sredine**“ pisano ovlašćenje doneto od strane nadležnog organa u skladu zakona, ili podzakonskim aktom, u cilju pribavljanja građevinske dozvole.

“**Ministarstvo**“ je Ministarstvo životne sredine i prostornog planiranja.

“**Ministar**“ je ministar Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja.

“**Procena uticaja na životnu sredinu**“ je identifikacija i procena mogućeg uticaja, istaknuti u projektu i određivanje načina sprečavanja, odstranjivanja, smanjenja ili saniranja štetnog uticaja po životnu sredinu i ljudsko zdravlje.

“**Isvestaj PUS-a**“ je isvestaj, koji pokazuje rezultate procene uticaja na životnu sredinu.

„**Selekcija**“ je proces kojim se određuje da li je potreban PUS za jedan određeni projekat ili ne.

”**Studija**“ je proces sa kojim se, na osnovi informacija za projekat, kao i za mesto i okolinu gde se sprovodi, vrši identifikacija izraženog uticaja na životnu sredinu koji se može uzrokovati od predloženog projekta.

”**Obaveštenje o studiji**“ je pisana deklaracija, izdata od Ministarstva, koja sadrži mišljenje o informacijama očekivane uticaje na životnu sredinu koje treba sadržati izveštaj PUS.

“**Netehnicko sažimanje**“ znači kratak dokumenat, izdvojen iz drugih dokumenata , koji predstavlja važne rezultate Izveštaja PUS- a , izraženi na jednostavnijem formatu i razumljivim za javne debate.

“**Javnost**“ obuhvata jedno ili više fizičkih ili pravnih lica, društva, organizacija ili grupa.

“**Zainteresovane stranke**“ su organi ili centralne organizacije, organi lokalnog samoupravljanja, druga pravna lica i nevladine organizacije, kod koji projekat ima ili se očekuje da ima izraženi negativni uticaj.

Član 3. Predmet uređivanja

1. Procena uticaja na životnu sredinu (dalje: PUS) identifikuje, opisuje i procenjuje na pravilan način, okolnosti za svaki pojedinačni slučaj, na direktan i indirektan način efekte nekog projekta na:

- 1.1. ljude, biljnom i životinjskom svetu;
- 1.2. zemlju, vodu, vazduh, klimu, pjesaž;
- 1.3. materijalna dobra i prirodnog i kulturnog nasledja;
- 1.4. medjusobnog uticaja elemenata navedenih u podstavovima 1.1, 1.2. i 1.3. ovog stava.

Nadležni organ

Član 4.

Nadležni organ za sprovođenje procedure PUS-a je Ministarstvo.

POGLAVLJE II PROJEKTI KOJI SE PODVRGNAVAJU PUS- u

Član 5.

1. Proceduri PUS-a podvrgnavaju se projekti određeni u Dodatku I.
2. Projekti određeni u Dodatku II, selektirat će se oslanjajući se na njihovom pojedinačnom slučaju, prema podređenim kriterijima u Dodatku III.
3. Odredbe ovoga Zakona za projekte namenjene za zaštitu stanovništva, sprečavanje posledica od elementarnih nepogoda i prirodnih katastrofa.

Član 6.

1. Procena uticaja na sredinu vrši se i za poslovne objekte i instalacije koje su urađene bez izrade studije PUS-a .
2. Proceduri o PUS takođe podležu i poslovni objekti, instalacije, koji nemaju dozvolu za rad.

Član 7.

Obaveza aplikanata da pribave saglasnost za korišćenje

Aplikant ne može dobiti dozvolu za gradjenje ili ne može započeti realizaciju nekog planiranog projekta oslanjajući se na član 5 stav 1. i 2. ovoga Zakona, ako ne sprovodi proceduru PUS-a i ne pribavi od Ministarstva saglasnost za korišćenje životne sredine.

Član 8.
Obaveza Ministarstva prema aplikantu

1. Na zahtev aplikanta, Ministarstvo je dužno da osigura potrebne podatke i važne informacije za utvrđivanje i procenu direktnog i indirektnog uticaja projekta na životnu sredinu.
2. Ministarstvo je dužno da u roku od petnaest (15) dana od dana prijave zahteva, osigura aplikantu tražene podatke i informacije kojima raspolaže.
3. Ako Ministarstvo ne raspolaže sa traženim podacima i traženim informacijama, pismeno obaveštava aplikanta u roku od petnaest (15) dana od dana prijema zahteva.

POGLAVLJE III
PROCEDURE PUS

Član 9.
Faze procedure PUS-a

1. U proceduri PUS-a uključuju se ove faze:
 - 1.1. selektiranje;
 - 1.2. studija;
 - 1.3. razmatranje Izveštaja PUS-a .

Član 10.
Zahtev za pokretanje procedure PUS-a

1. Zahtev za pokretanje procedure PUS-a, zajedno sa dodatnom dokumentacijom, aplikant dostavlja Ministarstvu.
2. Zahtev sadrži ime, adresu, pravni status aplikanta i naziv projekta.
3. Zahtevu iz stava 1. ovoga člana, aplikant prilaže:
 - 3.1. Ministarstvo određuje listu dokumenata koja se pridružuju zahtevu, prema vrsti i prirodi projekta ili delatnostima koje ce se vriti;
 - 3.2. popunjeni upitnik koji utvrđuje Ministarstvo za uticaj na sredinu iz predloženog projekta, opis lokacije, opis projekta, kao i opis mogućeg najvažnijeg uticaja projekta na životnu sredinu.

Član 11. **Razmatranje zahteva**

1. Bazirajući se na prezentiranim informacijama zajedno sa zahtevom imajući u obzir projekte iz Dodatka I, Dodatka II, i određeni kriteriji u Dodatku III, Ministarstvo u roku od deset (10) dana od dana prijema zahteva, pismeno obaveštava aplikanta o donetoj odluci, ako:

1.1. se traži Izveštaj PUS-a;

1.2. se ne traži Izveštaj PUS-a.

2. Ako dokumentacija sa zahtevom, prema stavu 1. ovoga člana nije kompletirana, Ministarstvo traži od aplikanta informacije i dodatnu dokumentaciju i određuje rok za predaju.

3. Ako aplikant ne predaje dodatne informacije i dokumentaciju, u određenom roku, Ministarstvo odbija zahtev, kao nevažeći.

4. Ako se ne traži Izveštaj PUS, prema podstavu 1.2. stava 1. ovog člana, opština može da pokrene postupak za izdavanje opštinske dozvole za životnu sredinu.

5. Ako se aplikant ne slaže sa donetim rešenjem od Ministarstva, ima pravo žalbe u roku od osam (8) dana od dana prijema. Žalba se podnosi Ministarstvu.

Član 12. **Obaveštenje o studiji**

1. Aplikant može tražiti od Ministarstva da mu predaje u pisanoj formi mišljenje (Obaveštenje o studiji) što se tiče informacija koje se obuhvataju u Izveštaju PUS-a .

2. Zahtev iz stava 1 obuhvata:

2.1. opis mogućih alternativa;

2.2. opis mogućeg uticaja na životnu sredinu;

2.3. razlog za identifikaciju ovih uticaja;

2.4. opis zaštitnih mera koje se predviđaju za otklanjanje, sprečavanje, ili smanjenje stetnog uticaja na životnu sredinu.

3. Aplikant prijavljuje ove informacije Ministarstvu u jednom kratkom studijskom izveštaju, koji ne prelazi tri (3) strane.

4. Ministarstvo razmatra ove informacije i sprema Obaveštenje o studiji, koja se šalje aplikantu, u roku od trideset (30) dana od dana prijema zahteva.
5. Pitanje Obaveštenja o studiji ne sprečava Ministarstvo da traži kasnije dodatne informacije.

Član 13 Studija

Aplikant priprema studijski izveštaj, koji će obuhvatiti određene informacije u članu 12 stav 2. ovog zakona. Studijski izveštaj prilaže se Izveštaju PUS-a u obliku dodatka u Netehničkom sažetku.

Član 14 Izveštaj PUS-a

1. Izveštaj PUS-a je osnovni dokument procesa PUS-a.
2. Aplikant treba predati Ministarstvu šest (6) primeraka izveštaja PUS u pisanom obliku i jedan primerak u elektronskom obliku.
3. Uz i Izveštaj PUS-a aplikant predaje i potvrdu o izvršenoj uplati.

Član 15 Sadržaj Izveštaja PUS-a

1. Izveštaj PUS-a sadrži:
 - 1.1. Opis projekta usredsređujući se posebno na sledeće:
 - 1.1.1. opis fizičkih karakteristika projekta kao celinu i uslovima korišćenja zemlje, u fazi izgradnje i delovanja;
 - 1.1.2. opis glavnih karakteristika procesa proizvodnje;
 - 1.1.3. rocent vrste i količine otpadaka i ostalih emisija (zagadjenje vode, vazduha, zemlje, buke, vibracija, svetlosti, toplota, jonizujuće i nejonizujuće zračenje, itd.) koja proizilaze iz predloženog projekta;
 - 1.2. izlaganje glavnih alternativa identificirane od strane aplikanta i davanje glavnih razloga za resavanje jednih od njih, imajući u obzir uticaje na životnu sredinu;
 - 1.3. opis aspekata životne sredine za koje postoji mogućnost izrazenog negativnog uticaja od strane predloženog projekta obuhvativši, pre svega, stanovništvo, floru i faunu, zemlju, vodu, vazduh, klimatske faktore, materijalne vrednosti obuhvativši kulturno nasledje, arhitektonsko i arheološko, pejisaž, odnos između spomenutih faktora;

1.4. opis mogućeg izraženog uticaja predloženog projekta na životnu životnu sredinu kao: direktnog uticaja i svaki drugi uticaj, sekundaran, kumulativan, kratkoročni, srednjoročni, dugoročni, privremeni i stalni, pozitivan i negativan, koji proizilaze od:

1.4.1. realizacije projekta;

1.4.2. korišćenje prirodnih resursa;

1.4.3. emisije zagadjuvača, stvaranje i eliminacija otpadaka;

1.4.4. uticaj tokom završetka nekog projekata (delatnost, aktivnosti i dr.) ili njegove redukcije, kao i opis od strane aplikanta za predviđene metode da bi procenili uticaj na životnu sredinu.

1.5. opis predviđenih mera da bi sprečili, smanjili i tamo gde je moguće odstranjivanje svakog izraženog uticaja na životnu sredinu;

1.6. netehničko sažimanje;

1.7. obeležavanje svakakvih teškoća (tehničkih propusta i nedostatak znanja) koje se sreće aplikant za vreme sastavljanja traženih informacija. .

2. Ministarstvo donosi Upustvo za pripremanje i razmatranje Izveštaja PUS-a .

Član 16 **Sastavljač Izveštaja PUS-a**

1. Izveštaj PUS-a sastavlja fizička ili pravna osoba.
2. Izveštaj PUS-a potpisuje se od sastavljača i aplikanta.
3. Sastavljač Izveštaja PUS-a i aplikant, odgovorni su za tačnost svih informacija i podatka obuhvaćenih u Izveštaju PUS-a.

Član 17 **Razmatranje Izveštaja PUS-a**

1. Ministarstvo razmatra Izveštaj PUS-a bazirajući se na ove sledeće kriterije:
 - 1.1. tačnost opisanog projekta (obuhvativi alternativna rešenja ako su potrebne);
 - 1.2. tačnost identifikacije i procenu uticaja na životnu sredinu;
 - 1.3. usaglašenost preduzetih mera za olakšavanje velikog negativnog uticaja, obuhvativši rehabilitaciju zona gde utiče vađenje prirodnih resursa, menadžerske aktivnosti sa otpacima, ili slične aktivnosti;

- 1.4. uskladjenost predloženih šema monitoringa;
- 1.5. druge kriterije koji se smatraju važnim za posebne okolnosti.
2. Ministarstvo, posto je razmatrilo Izveštaj PUS-a, priprema predlog mišljenja, koje prezentira na pisani način aplikantu.

Član 18

Razmatranje od stranih eksperata

1. Ministarstvo prema potrebi ugovoriće strane eksperte koji imaju dokazana iskustva u PUS.
2. Strani eksperti izneće svoja mišljenja pismeno, koje će se predati Ministarstvu, u roku koji odredi Ministarstvo podzakonskim aktom.
2. Eksperti uključeni u izradi Izveštaja PUS-a ne učestvuju u razmatranju istog.

Član 19

Javna debata za Izveštaj PUS-a

1. Zaključci i glavne preporuke, obuhvaćene u Izveštaju PUS-a, kao i predlog mišljenja podvrgava se javnoj debati.
2. Ministarstvo, u roku od deset (10) dana od dana primanja Izveštaja, obaveštava zainteresovane stranke i javnost za način, rok i mesto održavanja javne debate, za davanje predloga i mišljenja za Izveštaj PUS-a.
3. Javna debata iz stava 2.ovog člana održava se u roku od dvadeset (20) do trideset (30) dana posle saopštenja zainteresovanih stranki i javnosti.
4. Javnu debatu organizuje i vodi Ministarstvo.
5. U javnoj debati učeštvuje aplikant i najmanje jedna soba koja je učestvovala u izradi Izveštaja PUS-a.

Član 20

Rezultati razmatranja Izveštaja PUS-a

1. Ministarstvo u roku od deset (10) dana od dana održavanja javne debate, razmatra primedbe i mišljenja proizišla iz javne debate.
2. Ministarstvo može da zatraži od aplikanta da uradi izmene ili dopune određene u Izveštaju predate PUS-u.
3. Aplikant je dužan da deluje prema stavu 2. ovog člana i da preda Izveštaj PUS-a izmenjen i dopunjen, u roku koju odredi Ministarstvo.

4. Ako aplikant ne deluje prema zahtevu iz stava 2. i 3. ovog člana, Ministarstvo prekida proceduru razmatranja.
5. Mišljenje za saglasnost za korišćenje životne sredine od odgovornog organa Ministarstva priprema se u roku od šesdeset (60) dana od dana primanja Izveštaja PUS-a ne računajući vremenski rok utvrđen u stavu 3. ovog člana.

Član 21

Rešenje za saglasnost za korišćenje životne sredine

1. U roku od deset (10) dana, od dana izdavanja mišljenja za saglasnost za korišćenje životne sredine, Ministarstvo odlučuje za usvajanje ili odbijanje saglasnosti za korišćenje životne sredine i pismeno obaveštava aplikanta za donetu odluku.
2. Ministarstvo može da ne prihvati Mišljenje odgovornog organa, ili da isti izmeni samo na osnovu neophodnih razloga u interes javnosti, za interese ekonomske, društvene i ekoloske prirode.
3. Ministarstvo će omogućiti pristup dokumentaciji aplikanta, zainteresovanim strankama i javnosti.

Član 22

Pravo na žalbu

Aplikant, u saglasnosti sa zakonom ima pravo žalbe u roku od trideset (30) dana od dana primanja rešenja o saglasnosti za korišćenje životne sredine. Žalba se predaje Ministarstvu.

Član 23

Prekid važenja rešenja o saglasnosti za korišćenje životne sredine

Prekid važenja rešenja o saglasnosti za korišćenje životne sredine, biva ako aplikant ne uzima dozvolu ili odobrenje za realizaciju projekta u roku od dve (2) godine od dana prijema rešenja o saglasnosti za korišćenje životne sredine.

Član 24

Poštovanje uslova životne sredine iz Izveštaja PUS-a

1. Aplikant je dužan da ostvari mere zaštite, predviđene u Izveštaju PUS-a i uslove određene u rešenju o saglasnosti za korišćenje životne sredine.
2. Za projekte za koje je doneto rešenje o ekološkoj saglasnosti, Ministarstvo nadgleda da li su realizovane sve zastitne mere predviđene u Izveštaju PUS-a i uslovi određeni u rešenju za korišćenje životne sredine.

3. Ministarstvo ponistava regularnim postupkom rešenje o saglasnosti za korišćenje životne sredine, u slučaju da utvrdi da nisu realizovane sve predviđene mere u Izveštaju PUS-a i uslovi određeni u rešenju o saglasnosti za korišćenje životne sredine.

Član 25

Povlačenje zahteva za saglasnost za korišćenje životne sredine

1. Aplikant može da povuče zahtev za dobijanje saglasnosti za korišćenje životne sredine, u bilo koje vreme i u bilo kojoj fazi procesa upoznavajući pismeno za to Ministarstvo.
2. Kada aplikant povuče zahtev za saglasnost za korišćenje životne sredine, Ministarstvo prekida proceduru razmatranja i cela dokumentacija se arhivira. Dokumentacija se ne vraća.
3. Uplata, u slučaju povlačenja zahteva, ne vraća se.

Član 26

Nosioc troškova

1. Troškovi pripreme Izveštaja PUS-a, javne debate, razmatranja i savetovanja, snosi aplikant.
2. Troškovi uradjeni od Ministarstva za razmatranje zahteva, donošenje odluka i drugih usluga povezana sa procesom PUS-a, procenjuje se kao tarifa za usluge.
3. Ministar posebnim aktom, određuje vrednost tarife iz stava 2. ovog člana.
4. Aplikant placa tarifu, kada preda zahtev za razmatranje. Zahtev se ne uzima na razmatranje ukoliko aplikant nije uradio uplatu.
5. Uplacena tarifa je nepovratna, nezavisno od cinjenice ako se zahtev odobri ili odbije u konačnom rešenju.

POGLAVLJE IV

INFORMISANJE, VODJENJE EVIDENCIJE, I STAVLJANJE PODATAKA NA RAZMATRANJE

Član 27

Informisanje i učešće javnosti

1. Ministarstvo, je dužno da informiše zainteresovane stranke i javnost najmanje putem jednog lokalnog ili dnevnog lista koji izlazi u lokalitetu koji će biti pod uticajem planiranog projekta, kao i putem elektronskih sredstava.

2. Zainteresovane stranke i javnost uzimaju učešće u svim fazama postupka PUS-a, obuhvatajući i donošenje rešenja.
3. Ministar, posebnim podzakonskim aktom određuje način informisanja i učešća javnosti i zainteresovanih stranki u postupku PUS-a.

Član 28 **Medjugranični uticaji**

1. Ako se u toku razmatranja Izveštaja PUS-a, utvrdi da predloženi projekt ima verovatnoće da prouzrokuje izražene negativne uticaje na medjugraničnu životnu životnu sredinu, onda Ministarstvo, informiše mesto/susedna mesta o rokovima u javnim informisanjima.
2. Mesto/susedna mesta gde mogu da se pojave uticaji, mogu da iznose mišljenje i njihove komentare za projekt i mogu da ih zastupaju u javnim debatama u vezi sa projektom. Komentari mesta/spomenutih mesta treba da se uzmu u obzir u toku donošenja rešenja u vezi saglasnosti za korišćenje životne sredine.
3. Tokom interpretacije i sprovođenja ovog člana, relevantni autoriteti učiniće napore za primenu načela koja se zahtevaju Konvencijom Espoo (1991).

Arhivisanje dokumentacije

Član 29

1. Ministarstvo arhiviše celokupnu dokumentaciju procesa PUS-a. Arhiviranje se vrši prema Zakonu o arhivama.
2. Aplikant, za sopstvene potrebe može da zahteva kopiju dokumentacije ili njenih delova, predajući zahtev Ministarstvu, koja je dužna da u roku od petnaest (15) dana od dana prijema zahteva aplikanta obavesti pismeno. Za ovu uslugu aplikant plaća tarifu na osnovu ovog akta određenu članom 15 stav 2. ovog zakona.

Član 30

Pristup dokumentaciji

1. Ministarstvo je dužno da zainteresovanim strankama i javnosti stavi na uvid dokumentaciju na proceduru uradjenu u PUS-u, na osnovu pisanog zahteva podnetog u roku od osam (8) dana od dana prijema zahteva
2. U obavezi stavljanja dokumentacije na raspolaganje iz stava 1. ovog člana, ne pripadaju dokumenta koja predstavljaju poslovne, službene ili državne tajne.

3. Poslovne, službene ili državne tajne, ne mogu biti podaci koje pripadaju emisijama opasnih materija, zračenja od incidenata, rezultati monitoringa i inspeksijskih nadgledanja.

Član 31 Nadgledanje

Sprovođenje odredaba ovog zakona vrši Ministarstvo koje podnosi izveštaj Skupštini Kosova svake druge godine.

POGLAVLJE V KAZNENE ODREDBE

Član 32 Prekršaji

1. Sva lica koja postupaju u suprotnosti sa odredbama ovog zakona i aktima donetim na osnovu ovog zakona kazniće se za prekršaj i to, fizičko lice novčanom kaznom od hiljadu (1.500) do 3000 hiljade evra, a pravno lice od 5000 do 10.000 evra ako:

1.1. počinje realizacija planiranog projekta bez sprovođenja procedure PUS-a i donošenja rešenja o saglasnosti za korišćenje životne sredine (član 6 ovog zakona);

1.2. daju se podatci, netačne izjave, falsifikuju dokumenta ili lažne dezinformacije u toku svih faza procedure PUS-a (član 15, stav 3 ovog zakona).

POGLAVLJE VI PRELAZNE I ZAVRSNE ODREDBE

Član 33

Podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona doneće se u roku od dvanaest (12) meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 34

Zahtevi podneti pre početka sprovođenja ovog zakona, rešavaju se na osnovu Zakona o zaštiti životne životne sredine (Pravilnik 2003/9) i Administrativno uputstvo o proceni uticaja na na životnu životnu sredinu. (br.9/2004).

Član 35

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Administrativno uputstvo o proceni uticaja na životnu životnu sredinu. (br.9/2004).

Član 36

Ovaj zakon stupa na snagu petnaest (15) dana od dana objavljivanja u Službenom listu Republike Kosovo.

Zakon br. 03/L- 024
26. februara 2009. god.

Predsednik Skupštine Republike Kosovo

Jakup KRASNIQI

Republika e Kosovës
Republika Kosova-Republic of Kosovo
Kuvendi - Skupština - Assembly

Zakon br. 03/L-024

O PROCENI UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU

ANEKS 1

Proizvodnja i prerada metala

1. Fabrika opeka od metalnih ruda (uključujući i minerale koji sadrže i sumpor).
2. Livnica za livenje sivog liva i čelika (primarno ili sekundarno), uključujući stalno livenje.
3. Livnica za preradu crnih metala:
 - 3.1. ovačnica čekićima, čija energija prelazi pedeset (50) KJ za kovanje, dok korisćena kalorićna snaga prelazi 20 KW;
 - 3.2. primena zašćtinih slojeva mešavinom metala kapaciteta koji prelazi jednu (1) tonu bruto čelika/1satu;
 - 3.3. onderija-livnica crnih metala proizvodnog kapaciteta preko sto (100) tona/dnevno.
4. Livnica za:
 - 4.1. proizvodnju obojenih metala od minerala, koncentrata ili sekundarnih sirovina metalurskih, hemijskih, elektrolitskih procesa;
 - 4.2. livenje, uključujući legure, rikuperiranih produkata (rafiniranje, livenje u livnici, i dr.) kapacitetom livenja od preko jedne (1) tone dnevno za olovo i kadmiuma ili deset (10) tona dnevno za sve druge metale.
5. Fabrika za površinsko tretiranje metala i plastićnih materiala, koristeći hemijski elektrolitski proces u koje obim kade za tretiranje prelazi deset (10) m³.

6. Postrojenja za površinsko tretiranje substancija, objekata ili proizvoda, koji zahtevaju organski rastvor, posebno zaštitnog sloja, pritiska, zaštitnih prevlaka, skidanje ulje, protiv probijanja vode, obojenje, čišćenje ili presiranje većih kapaciteta od sto (100) tona/godišnje.

7. Proizvodnja i prerada legura od obojenih metala koji sadrže arsen, živu i olovo kapaciteta preko hiljadu (1000) tona godišnje.

Industrija minerala

8. Fabrika za proizvodnju cementa u rotacionim pećnicama (pećnica i sušara) proizvodnim kapacitetom od preko trista (300) tona dnevno ili za proizvodnju kreča u obrtnim pećnicama proizvodnim kapacitetom sa preko trideset (30) tona dnevno ili drugih visokih pećnica proizvodnim kapacitetom sa preko trideset (30) tona dnevno.

9. Fabrika za proizvodnju materijala sa procesom kalciniranja i pečenja minerala sa toksičnim elementima kao što su živa, arsen i kadijum.

10. Fabrika za proizvodnju stakla, uključujući staklena vlakna kapacitetom topljenja sa preko deset (10) tona dnevno.

11. Livnica-fonderija za livenje mineralnih substancija, uključujući proizvodnju mineralnih vlakana, sa kapacitetom od preko deset (10) tona dnevno.

12. Fabrika za proizvodnju keramike toplotnim dejstvom naročito crepa, cigle, vatrostalne opeke ili porcelana, kapacitetom od preko trideset (30) tona dnevno.

13. Pogoni vađenja asbesta, prerade i transformacije asbesta i proizvoda sastavom asbesta: za proizvode asbest-cementa, godišnjom proizvodnjom od preko hiljade (5000) tona finalnih proizvoda, trzajnih materijala, godišnjom proizvodnjom od preko pedeset (50) tona finalnih produkata, i drugih potreba korišćenja asbesta, čiji obim proizvodnje prelazi dvesta (200) tona godišnje.

14. Postrojenja za pećenje i sinterovanje nemetalnih minerala čiji proizvodni kapaciteti prelaze trideset (30) tona/dnevno.

Ekstraktivna industrija

15. Kamenolomi i otvoreni rudnici, čija površina prelazi pet (5) ha, ili vađenje treseta u površinama većim od deset (10) ha ili vađenje preko petnaest hiljade (15.000) tona/godišnje.

16. Vađenje i prerada (izuzev tekućina i gasifikacije) uglja, lignita i bitumenskih minerala kapaciteta više od pedeset hiljade (50.000) tona godišnje.

Hemijska industrija

17. Integrisani aktivnosti za proizvodnju na nivou navedenih industrijskih substancija ili grupe substancija u podstavovima 17.1. do 17.7. putem hemijskih procesa:

17.1. Za proizvodnju hemijskih đubriva sa bazom fosfora, azota ili kalijuma (prosta ili složena hemijska đubriva) kao sto su:

17.1.1. ednostavni ugljovodonici (linearni ili ciklični, zasićeni ili nezasićeni, nearomatični ili aromatični);

17.1.2. ugljovodonici koji sadrže kiseonik, kao: alkoholi, aldehidi, ketoni, karboksilične kiseline, etri, peroksidi, epoksidne smole;

17.1.3. sumporovani ugljovodonici;

17.1.4. ugljovodonici koji sadrže natrijum, kao: amini, amidi, azotasta jedinjenja, nitratna jedinjenja, nitrili, cijanati, izocijanati;

17.1.5. ugljovodonici koji sadrže fosfor;

17.1.6. halogenizovani ugljovodonici;

17.1.7. organo-metalna jedinjenja;

17.1.8. plastični materijali (polimerna sintetička vlakna ili vlakna na bazi celuloze);

17.1.9. sintetička guma;

17.1.10. boje i pigmenti;

17.1.11. površinski aktivne materije.

17.2. Za proizvodnju osnovnih organskih hemikalija:

17.2.1. gasovi, kao što su: amonjak, hlor ili hlorovodonik, fluor ili fluorovodonik, ugljendioksid, sumporna jedinjenja, sumpordioksid, vodonik, ugljentetrahlorid;

17.2.2. kiseline, kao sto su: hromna kiselina, fluorovodična kiselina, fosforna kiselina, azotna kiselina, hlorovodična kiselina, sumporna kiselina, oleumi i sumporasta kiselina;

17.2.3. baze, kao što su: amonium hidroksid, kalijum hidroksid, natrijum hidroksid;

17.2.4. soli, kao što su: kalijum karbonat, natrijum karbonat, perborat, srebro-nitat;

17.2.5. nemetali, metalni oksidi ili druga neorganska jedinjenja kao kalcijum karbid, silicijum, silicijum karbid.

17.3. Za proizvodnju fosfornih, azotnih ili kalijumovih đubriva (prosta ili složena đubriva);

17.4. Za proizvodnju osnovnih proizvoda za zaštitu bilja i biocida;

17.5. Postrojenja u kojima se primenjuju hemijski ili biološki procesi u proizvodnji osnovnih farmaceutskih proizvoda boja i pesticida;

17.6. Za proizvodnju eksplozivnih predmeta;

17.7. Za proizvodnju dodatnih hranljivih proteina, fermentata i drugih proteinskih supstancija hemijskim ili biološkim putevima.

Proizvodnja energije

18. Termoelektrane za proizvodnju energije i drugi toplotnih postrojenja za proizvodnju energije snage preko pedeset (50) MW.

19. Centrale nuklearne energije.

20. Izgradnja električne mreže visokog napona, sa minimum voltažom od dvestadvadeset (220) kV i većom daljinom od deset (10) km.

21. Rafinerije nafte i gasa, postrojenja za proizvodnju vodene pare i gasifikaciju uglja i bitumenskih skriljaca, impijanti za regenerisanje fosilnih ulja u cilju višeg korišćenja ili od preko stohiljade (100.000) tona/godišnje.

22. Skladište za uskladištenje i deponiranje nafte, njenih hemijskih i petrohemijskih produkata, većih ili jednakih kapaciteta od stohiljade (100.000) tona.

23. Deponije za očuvanje i uskladištenje radioaktivnih materija.

Saobraćajna infrastruktura

24. Izgradnja železnica za železnički saobraćaj velikih razdalina i izgradnja vazduhoplovnih saobraćajnica i pista većim ili jednakim osnovama prelaska sa 2100 m.

25. Izgradnja nove saobraćajnice sa dve ili tri trake kolovoza, ili proširenje jedne postojeće saobraćajnice sa dve ili manje trake kolovoza gde će se osigurati dve ili više trake, što će nova saobraćajnica ili prošireni deo saobraćajnice može imati dužinu od pet (5) km ili više u kontinuitetu.

26. Cevovodi za prenos prirodnog gasa, naftnih derivata, ili hemijskih proizvoda sa diametrom većim od petsto (500) mm i od preko deset (10) km.

Prehrambena industrija

27. Tretiranje i planirana prerada za proizvodnju prehrambenih proizvoda od:

- 27.1. sirovine životinskom poreklom (izuzev mleka) kapacitetom finalnog proizvoda preko trideset (30) tona/dnevno;
- 27.2. sirovine biljnog porekla kapacitetom finalnog proizvoda većeg od dvestapedeset (250) tona/dnevno;
- 27.3. tretiranje i količina mlečnih proizvoda od preko 100 tona/dnevno (godišnja prosečna vrednost);

Tretiranje otpadaka i otpadnih voda

- 28. Postrojenja za spaljivanje, rekoperaciju, hemijsko tretiranje, ili uskladištenje opasnih otpadaka.
- 29. Postrojenja za spaljivanje urbanih otpadaka većih kapaciteta od jedne (1) tone/1 sat.
- 30. Deponije urbanih otpadaka kapaciteta preko trideset (30) tona/dnevno.
- 31. Postrojenja za tretiranje urbanih otpadnih voda ekvivalentnim ili većim kapacitetom, za stohiljade (100.000) stanovnika.
- 32. Postrojenja za tretiranje industrijskih ispuštenih voda

Projekti za akumuliranje, transport i snabdevanje vodom

- 33. Bušenje podzemnih voda ili veštačke šeme opterícivanja podzemnih voda, gde godišnji obim pronalazene vode ili akumulacija (opterećenja) je jednak ili preko pet (5) miliona m³.
- 34. 1. Postrojenja za transfer vodenih izvora sa rečnih basena, sa tendencijom transfera u zaštitnim prekidanim putevima voda i gde obim transfernih voda je preko trideset (30) miliona m³/godišnje.

2. U svim slučajevima, građevine-radovi za transfer vodnih izvora s rečnih bazena kad vodotok bazena višegodisnih prtovoda bazena je preko šesto (600) miliona m³/godišnje i gde obim trasfernih voda je preko 5 odsto tog vodotoka.
U oba slučajeva izuzima se transfer pijaće vode preko vodovoda.
- 35. Akumulacije i drugi projekti za akumuliranje ili deponovanje vode, gde dodatna zapremina vode je preko pet (5) miliona m³.

Industrija hartije, drveta, tekstila i kože

36. Proizvodnja kartona preko stohiljade (100.000) m²/godišnje.
37. Industrijska postrojenja za:
 - 37.1. proizvodnju pulpe od drveta ili drugih sličnih tkanina;
 - 37.2. proizvodnju papira i kartona, sa proizvodnim kapacitetom od preko pedeset (50) tona/dnevno.
38. Proizvodnju nameštaja kapacitetom preko 10.000 m³/godišnje, kao sirovina.
39. Postrojenja za predtretman (operacije kao što su pranje, beljenje i merserizanje), ili bojenje prediva i tekstila.
40. Fabrika za tretiranje i preradu kože.

Intenzivna poljoprivreda

41. Postrojenje za intenzivan uzgoj živine, svinja i sitne stoke čiji broj ne prelazi više od:
 - 41.1. desethiljade (10.000) živina;
 - 41.2. petsto (500) svinja;
 - 41.3. sto (100) goveda;
 - 41.4. hiljadu (1000) komada sitne stoke.

Ostali projekti

42. Postrojenja za deponovanje ili tretiranje životinjskih otpadaka i kostura.

ANEKS 2

1. Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo

- 1.1. projekti namenjeni korišćenju neobrađenog ili delimično obrađenog zemljišta za intenzivnu poljoprivrednu obradu;
- 1.2. projekti upravljanja vodama namenjeni poljoprivredi, uključujući projekte navodnjavanja i odvodnjavanja;
- 1.3. primarno pošumljavanje i krčenje šuma u svrhu prelazenja na drugi tip korišćenja zemljište;
- 1.4. objekti za intezivni uzgoj ribe.

2. Ekstraktivna industrija

- 2.1. kamenita mesta, kamenolomi, otvoreni rudnici i vađenje treseta uključujući i identifikovana mesta za obavljanje zanata (projekti koji nisu obuhvaćena Aneksom 1);
- 2.2. podzemno vađenje metalnih, industrijskih ruda, dragocenih i polodragocenih kamena od ekonomske vrednosti bilo kao ruda, bilo kao rudnih sastava ili bilo kao kombinacija ruda ili rudnih sastava;
- 2.3. vađenje, drobljenje, seperacija inertna-ruda sa rećnih drenaža;
- 2.4. dubinsko bušenje, a posebno:
 - 2.4.1. geotermalno bušenje;
 - 2.4.2. bušenje u cilju vodosnabdevanja, sa izuzetkom bušenja radi ispitivanja stabilnosti tla;
- 2.5. površinske industrijske instalacije namenjene vađenju uglja, lignita i bitumenskih škriljaca (projekti koji nisu obuhvaćeni Aneksom 1).

3. Energetska industrija

- 3.1. industrijska postrojenja za proizvodnju električne energije, vodene pare i vrele vode (projekti koji nisu obuhvaćeni Aneksom 1);
- 3.2. industrijski uređaji za prenos gasa, vodene pare i vrele vode; za prenos električne energije površinskim dalekovodima (projekti koji nisu obuhvaćeni Aneksom 1);
- 3.3. površinsko očuvanje prirodnog gasa;
- 3.4. podzemno uskladištenje zapaljivih gasova;

- 3.5. odzemno i površinsko zaštićenje zapaljivih i tekućih sirovina (projekti koji nisu obuhvaćeni Aneksom 1);
- 3.6. industrijsko briketiranje uglja i lignita;
- 3.7. hidrocentrale (projekti koji nisu obuhvaćeni Aneksom 1);
- 3.8. uređaji za korišćenje snage vetra u cilju proizvodnje energije;
- 3.9. kontinuirani izvori zračenja (jonizujuć i nejonizujuć).

4. Proizvodnja i prerada metala

- 4.1. proizvodnja gvožđa i čelika neprestanom livenjem;
- 4.2. postrojenja za preradu u crnoj metalurgiji (projekti koji nisu obuhvaćeni Aneksom 1);
- 4.3. livnice crne metalurgije (projekti koji nisu obuhvaćeni Aneksom 1);
- 4.4. postrojenja za livenje, uključujući legure obojenih metala, zatim nusproizvode (rafinacija, livenje u livnicama itd.), (projekti koji nisu obuhvaćeni Aneksom 1);
- 4.5. postrojenja za tretiranje površinskih metala i plastičnih materijala (projekti koji nisu obuhvaćeni Aneksom 1);
- 4.6. proizvodnja ili sklapanje motornih vozila i automotornih vozila;
- 4.7. postrojenja za pećenje i sinteriranje metalnih ruda.

5. Industrija minerala

- 5.1. koksare (suva distilacija uglja);
- 5.2. postrojenja za proizvodnju cementa (projekti koji nisu obuhvaćeni Aneksom 1);
- 5.3. postrojenja za proizvodnju azbesta i izradu azbestnih produkata (projekti koji nisu obuhvaćeni Aneksom 1);
- 5.4. fabrika za proizvodnju stakla i staklenih vlakna (projekti koji nisu obuhvaćeni Aneksom 1);
- 5.5. livnice za livenje substancije ruda koji sadrže i vlakna rude (projekti koji nisu obuhvaćeni Aneksom 1);

- 5.6. proizvodnja keramičkih produkata putem pećenja, posebno krovne cigle, cigle, refraktarne cigle, crep, kamene prevlake ili porcelana (projekti koji nisu obuhvaćeni Aneksom 1);
- 5.7. postrojenja za proizvodnju asfalta;
- 5.8. postrojenja za proizvodnju betona.

6. Hemijska industrija

- 6.1. obrada poluproizvoda i proizvodnja hemikalija;
- 6.2. proizvodnja pesticida i farmaceutskih proizvoda, boja i lakova, gumarskih artikala i superoksida (projekti koji nisu obuhvaćeni Aneksom 1);
- 6.3. objekti za skladištenje i očuvanje nafte, petrohemijskih i hemijskih proizvoda.

7. Prehrambena industrija

- 7.1. proizvodnja ulja i masti životinjskog i biljnog porekla (projekti koji nisu obuhvaćeni Aneksom 1);
- 7.2. pakovanje i konzerviranje životinskih i biljnih proizvoda;
- 7.3. izrada mlečnih proizvoda (projekti koji nisu obuhvaćeni Aneksom 1);
- 7.4. proizvodnja piva (projekti koji nisu obuhvaćeni Aneksom 1);
- 7.5. proizvodnja slatkiša i sirupa (projekti koji nisu obuhvaćeni Aneksom 1);
- 7.6. uređaji za klanje životinja;
- 7.7. industrijska postrojenja za proizvodnju nisešta;
- 7.8. šećerane (projekti koji nisu obuhvaćeni Aneksom 1).

8. Industrija tekstila, kože, drveta i hartije

- 8.1. industrijski pogoni za proizvodnju hartije i kartona (projekti koji nisu obuhvaćeni Aneksom 1);
- 8.2. pogoni za prethodnu obradu (pranje, belenje, merseriziranje) ili bojenje vlakana i tkanina (projekti koji nisu obuhvaćeni Aneksom 1);
- 8.3. postrojenja za štavljenje i obradu kože;
- 8.4. postrojenja za obradu i proizvodnju celuloze.

9. Gumarska industrija

9.1. Izrada, prerada proizvoda na bazi gume.

10. Infrastrukturni projekti

10.1. projekti industrijskog razvoja;

10.2. projekti urbanog razvoja, uključujući izgradnju prodajnih centara i parkirališta za vozila;

10.3. izgradnja železničkih objekata i objekata kombinovanog transporta kao i terminala na kombinovani transport (projekti neobuhvaćeni Aneksom 1);

10.4. izgradnja aerodroma i pista za sletanje i uzletanje malih aviona (projekti neobuhvaćeni Aneksom 1);

10.5. izgradnja puteva (projekti neobuhvaćeni Aneksom 1);

10.6. izgradnja, konstrukcija i modifikovanje vodenih kanala na tlu, projekti za kanale i preveciju vodotoka;

10.7. projekti za sprečavanje poplava uključujući i modifikaciju rečnih kanala (projekti koji nisu obuhvaćeni Aneksom 1);

10.8. prane i drugi projektovani objekti namenjeni zadržavanju vode ili njenom dugoročnom akumuliranju (projekti koji nisu obuhvaćeni Aneksom 1);

10.9. konstrukcija ili modifikovanje tramvajskih pruga, žičara ili podzemnih železnica, namenjenih isključivo ili najvećim delom prevozu putnika;

10.10. izgradnja naftovoda i gasovoda (projekti koji nisu obuhvaćeni Aneksom 1);

10.11. vađenje podzemnih voda i šeme za ponovno veštačko punjenje podzemnih akumulacija (projekti koji nisu obuhvaćeni Aneksom 1);

10.12. objekti za prebacivanje voda između rečnih slivova (projekti koji nisu obuhvaćeni Aneksom 1);

11. Turizam i rekreacija

11.1. ski-staze, ski-liftovi i žičare kao i prateći objekti;

11.2. turistička sela i kompleks hotela van urbanih područja i društvenih objekata ovim delatnostima;

- 11.3. mesta (zone) za karavane i kampove;
- 11.4. zabavni parkovi;
- 11.5. objekti infrastrukture u zaštićenim zonama koja nisu obuhvaćena prostornim planom.

12. Ostali projekti

- 12.1. trajno uređenje pista za trke i testiranje motornih vozila;
 - 12.2. postrojenja za odlaganje otpada (projekti koji nisu obuhvaćeni Aneksom 1);
 - 12.3. uređaji za tretiranje otpadnih voda (projekti koji nisu obuhvaćeni Aneksom 1);
 - 12.4. deponije za odlaganje mulja (projekti koji nisu obuhvaćeni Aneksom 1);
 - 12.5. deponije starog gvođa i drugih metala, uključujući deponije neupotrljivih vozila;
 - 12.6. postrojenja za proizvodnju veštačkih mineralnih vlakana (projekti koji nisu obuhvaćeni Aneksom 1);
 - 12.7. uređaji za reciklažu ili uništavanje eksplozivnih materija;
 - 12.8. skladište za skladištenje industrijskih otpadaka;
 - 12.9. skladišta koja se koriste za ukopavanje izginulih ili nepoželjnih životinja (projekti koji nisu obuhvaćeni Aneksom 1);
 - 12.10. Prehrambena industrija (projekti koji nisu obuhvaćeni Aneksom 1 ili sekcijom 7 i na više).
13. Svaka izmena i proširenje datih projekata u aneksu 1 i 2 , koje su dozvoljene, ili su u procesu realizacije, koje izmene ili proširenje mogu imati naglašen uticaj, nepovoljan za sredinu;

Projekti u Aneksu 1, preduzimani ekskluzivno ili uglavnom za razvoj ili testiranje metoda ili novih proizvoda , i koji nisu upotrebljeni više od dve (2) godine.

ANEKS 3

KRITERIJUMI SELEKCIJANJA PROJEKATA

1. Karakteristike projekta

1.1. Karakteristike projekta moraju se uzimati u obzir, posebno sledeće:

- 1.1.1. veličina projekta;
- 1.1.2. dvostruki uticaj na životnu sredinu postojećim i budućim projektima;
- 1.1.3. korišćenje prirodnih izvora;
- 1.1.4. regenerisanje otpada;
- 1.1.5. zagađivanje i uznemirenje;
- 1.1.6. opasnost od mogućih nesrećnih slučajeva, posebno u pogledu supstanci koje se koriste ili tehnologija koje se primenjuju.

2. Lokacija gde će se sprovesti projekat

2.1. Osetljivost pojedinih geografskih životnih sredina na koje može uticati projekat, reba imati u vidu posebno:

- 2.1.1. postojeće korišćenje zemljišta;
- 2.1.2. količina, kvalitet i kapacitet regenerisanja prirodnih izvora u zoni;
- 2.1.3. prihvatni kapaciteti životne sredine posvećujući posebnu pažnju naročito dole navedenim zonama:
 - 2.1.3.1. močvare (vlažni prostori);
 - 2.1.3.2. planinski i šumski predeli;
 - 2.1.3.3. prirodni parkovi i rezervati;
 - 2.1.3.4. posebno zaštićene zone;
 - 2.1.3.5. područja gde su prevaziđeni kvaliteti nacionalnih standarda i EU-e za životnu sredinu;
 - 2.1.3.6. područja sa prevelikom gustinom stanovnika;
 - 2.1.3.7. pejzaži od kulturne, arheološke i istorijske vrednosti.

3. Karakteristike mogućih uticaja

3.1. mogući uticaji projekata moraju se razmatrati u skladu sa gore navedenim kriterijumima 1 i 2, ali imajući u vidu posebno:

- 3.1.1. širenje uticaja (geografska područja i njihovo rastojanje u odnosu na ugroženu populaciju);

- 3.1.2. prirodu prekograničnih uticaja;
- 3.1.3. veličinu i složenost uticaja;
- 3.1.4. mogućnost ponavnih uticaja;
- 3.1.5. trajanje, učestalost i ponovljivost uticaja.

Zakon br. 03/L-024
26. februara 2009.god.